

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF CULTURE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ORDIN

nr. 285 din 24.10.2023

mun. Chișinău

*Cu privire la aprobarea și organizarea
implementării Politicii de securitate a
prelucrării datelor cu caracter personal
în cadrul subdiviziunilor Ministerului*

În scopul asigurării protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, pct. 15 și pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal și pct. 9, sbp. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2021, cu modificările și completările ulterioare

ORDON:

1. Se aprobă Politica de securitate privind prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul subdiviziunilor Ministerului Culturii (anexă).

2. Șefii de subdiviziuni ai aparatului central al ministerului:

2.1. vor întreprinde măsuri tehnice și organizaționale necesare desfășurării procesului de management al securității datelor cu caracter personal prin implementarea prevederilor Politicii de securitate a datelor cu caracter personal;

2.2. vor desemna persoana responsabilă de implementarea și monitorizarea respectării prevederilor Politicii de securitate a datelor cu caracter personal în cadrul subdiviziunii.

3. Conducătorii autorităților administrative și instituțiilor publice, în care ministerul are calitatea de fondator vor asigura:

3.1 Aprobarea Politicii de securitate a prelucrării datelor cu caracter personal la nivel de autoritate administrativă și instituție publică pe care o conduc;

3.2. Elaborarea și aprobarea, Regulamentului privind prelucrarea informațiilor ce conțin date cu caracter personal în sistemele de evidență gestionate;

3.3. Întreprinderea măsurilor tehnice și organizaționale necesare desfășurării procesului de management al securității datelor cu caracter personal prin implementarea prevederilor Politicii de securitate privind datele cu caracter personal;

3.4. Desemnarea persoanei responsabile de implementarea și monitorizarea respectării prevederilor Politicii de securitate a datelor cu caracter personal.

4. Se numește, dna Ana Varzari, secretar general al ministerului responsabil de coordonarea procesului de elaborare a Regulamentelor privind prelucrarea informațiilor ce conțin date cu caracter personal în sisteme de evidență gestionate de minister.

5. Secretarii de stat (dl Andrei Chistol și dl Ion Budeci) vor monitoriza implementarea prevederilor Politicii de securitate a datelor cu caracter personal în cadrul ministerului și a autorității administrative și instituțiilor publice aflate în gestiune.

6. Prezentul ordin se va aduce la cunoștința persoanelor, instituțiilor vizate, de către Serviciul resurse umane.

7. Prezentul ordin va intra în vigoare la data semnării.

Ministru

Sergiu PRODAN

POLITICA DE SECURITATE
PRIVIND PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL LA
PRELUCRAREA ACESTORA ÎN CADRUL SISTEMELOR
INFORMAȚIONALE GESTIONATE DE
MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA

I. Preambul

La prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul entităţii sunt aplicate principiile prevăzute de actele **internaţionale** - Declaraţia universală a drepturilor omului, Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Convenţia pentru protecţia persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, Directiva 95/46/CE a Parlamentului European şi a Consiliului privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, şi a celor **naţionale** – Constituţia Republicii Moldova, Legea privind protecţia datelor cu caracter personal, Legea privind accesul la informaţie, Cerinţele faţă de asigurarea securităţii datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaţionale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010, Regulamentului Registrului de evidenţă al operatorilor de date cu caracter personal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 15 mai 2012 şi alte acte legislative/normative de profil.

II. Introducere

Ministerul Culturii (în continuare – Minister) are sediul înregistrat în Republica Moldova, mun. Chişinău, str. Nicolae Iorga, nr. 21.

Politica este aprobată de către Ministerul Culturii, care acţionează în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 147/2021 cu privire la organizarea şi funcţionarea Ministerului Culturii.

Prezenta Politică este aprobată, inclusiv, în vederea conformării ministerului cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.1123 din data de 14 decembrie 2010 "privind aprobarea Cerinţelor faţă de asigurarea securităţii datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaţionale de date cu caracter personal" şi Legii Republicii Moldova nr.133 din 08.07.2011 "privind protecţia datelor cu caracter personal".

III. Noţiuni generale

În prezenta Politică de Securitate, sânt definite/utilizate următoarele noţiuni:

date cu caracter personal – orice informaţie referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identităţii sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale;

categorii speciale de date cu caracter personal – datele care dezvăluie originea rasială sau etnică a persoanei, convingerile ei politice, religioase sau filozofice, apartenenţa socială, datele privind starea de sănătate sau viaţa sexuală, precum şi cele referitoare la condamnările penale, măsurile procesuale de constrângere sau sancţiunile contravenţionale;

operator – persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare;
persoană împuternicită de către operator – persoana fizică sau persoana juridică de drept public ori de drept privat, inclusiv autoritatea publică și subdiviziunile ei teritoriale, care prelucrează date cu caracter personal în numele și pe seama operatorului, pe baza instrucțiunilor primite de la operator;

autentificare - verificarea identificadorului atribuit subiectului de acces, confirmarea autenticității;

control de securitate - acțiuni întreprinse de către (operator) - minister în vederea asigurării nivelului adecvat de securitate a datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale și/sau registrelor ținute;

fișiere temporare - ansamblu de date sau informații pe suport digital creat pentru o perioadă de timp limitat până la inițierea îndeplinirii sarcinilor pentru care au fost desemnate;

identificare - atribuirea unui identificador subiecților și obiectelor de acces și/sau compararea identificadorului prezentat cu lista identificatoarelor atribuite;

integritate - certitudinea, necontradictorialitatea și actualitatea informației care conține date cu caracter personal, protecția ei de distrugere și modificare neautorizată;

mijloace de protecție criptografică a informației care conține date cu caracter personal — mijloace tehnice, de program și tehnico-aplicative, sisteme și complexe de sisteme ce realizează algoritmi de conversie criptografică a informației care conține date cu caracter personal, destinate să asigure integritatea și confidențialitatea informației în procesul de prelucrare, depozitare și transmitere a acestora prin canalele de comunicații;

nivel de protecție - nivel de securitate proporțional riscului pe care îl comportă prelucrarea față de datele cu caracter personal respective, precum și față de drepturile și libertățile persoanelor, elaborat și actualizat corespunzător nivelului dezvoltării tehnologice și costurilor implementării acestor măsuri;

politica de securitate a datelor cu caracter personal - document, elaborat de către operatorul de date – Ministerul Culturii, care oferă o descriere precisă a măsurilor de securitate și trăsăturilor de protecție selectate pentru securitatea datelor, ținându-se cont de potențialele pericole pentru datele cu caracter personal prelucrate și riscurile reale la care sunt expuse acestea;

perimetru de securitate — zona care reprezintă în sine o barieră de trecere asigurată cu mijloace de control fizic și/sau tehnic al accesului;

persoana responsabilă de politica de securitate a datelor cu caracter personal — persoana responsabilă de funcționarea corespunzătoare a sistemului complex de protecție a informației care conține date cu caracter personal, precum și de

elaborarea, implementarea și monitorizarea respectării prevederilor politicii de securitate a deținătorului de date cu caracter personal;

protecția informației contra acțiunilor neintenționate — ansamblu de măsuri orientate spre prevenirea acțiunilor neintenționate, provocate de erorile utilizatorului, defectele mijloacelor tehnico-aplicative, fenomenele naturii sau alte cauze ce nu au ca scop direct modificarea informației, dar care conduc la distorsiunea, distrugerea, copierea, blocarea accesului la informație, precum și la pierderea, distrugerea acesteia sau la defectarea suportului material al informației care conține date cu caracter personal;

purător de date cu caracter personal - suport magnetic, optic, laser, de hârtie sau alt suport al informației, pe care se creează, se fixează, se transmite, se recepționează, se păstrează sau, în alt mod, se utilizează documentul și care permite reproducerea acestuia;

restaurarea datelor - procedurile cu privire la reconstituirea/prestabilirea datelor cu caracter personal în starea în care se aflau până la momentul pierderii sau distrugerii acestora;

tehnologie informațională - totalitatea metodelor, procedeele și mijloacelor de prelucrare și transmitere a informației care conține date cu caracter personal și regulile de aplicare a acesteia;

utilizator — persoana care acționează sub autoritatea deținătorului de date cu caracter personal, cu drept recunoscut de acces la sistemele informaționale de date cu caracter personal;

sesiune de lucru — perioada care durează din momentul pornirii calculatorului și aplicației de utilizare a resursei informaționale sau din momentul pornirii resursei informaționale și până la momentul opririi acestora;

sistem informațional de date cu caracter personal - totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informație care conține date cu caracter personal;

prelucrarea datelor cu caracter personal — orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea;

stocare - păstrarea pe orice fel de suport a datelor cu caracter personal;

sistem de evidență a datelor cu caracter personal — orice serie structurată de date cu caracter personal accesibile conform unor criterii specifice, fie că este centralizată, descentralizată ori repartizată după criterii funcționale sau geografice;

consimțământul subiectului datelor cu caracter personal — orice manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată, în formă scrisă sau electronică, conform

cerințelor documentului electronic, prin care subiectul datelor cu caracter personal acceptă să fie prelucrate datele care îl privesc;

depersonalizarea datelor – modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai permită atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă.

IV. Obiectivele Politicii de Securitate

Obiectivele principale ale Politicii sunt disponibilitatea, integritatea și confidențialitatea tuturor informațiilor, inclusiv datelor cu caracter personal prelucrate de Ministerul Culturii, atât în cadrul prelucrării manuale, cât și sistemelor și proceselor de tehnologie informațională. Securitatea reprezintă o componentă esențială a derulării optime a proceselor bazate pe IT în cadrul Ministerului Culturii. Baza unei securități IT adecvate o constituie respectarea prezentei Politici. Aceasta cuprinde cerințe și reguli pentru protecția tuturor informațiilor, inclusiv datele cu caracter personal, sistemelor și proceselor IT împotriva influențelor naturale, erorilor umane și tehnice, precum și împotriva acțiunilor deliberate care pot provoca pagube materiale, respectiv imateriale, sau care pot duce la încălcări ale legislației. Având în vedere că siguranța IT nu poate fi garantată exclusiv cu ajutorul unor sisteme tehnice, prezenta Politică vizează, de asemenea, aspecte de ordin organizatorico-juridic și de altă natură.

Ministerul va proteja datele cu caracter personal atât a vizitatorilor/părților vizate, cât și a angajaților săi.

Reglementările prezentei Politici reprezintă un standard minim pentru Ministerul Culturii, inclusiv toți angajații acestuia. Pornind de la această reglementare, toți angajații ministerului urmează să respecte strict prevederile Politicii și regulilor interne ale ministerului privind protecția datelor cu caracter personal și sistemelor IT.

V. Dispoziții privind ierarhia și responsabilitatea persoanei responsabile de Politica de securitate

Operatorul de date cu caracter personal reieșind din specificul activității, prin prezenta Politică de securitate, transpune procedurile și măsurile necesare în vederea asigurării nivelului adecvat de protecție la prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul sistemelor de evidență gestionate.

Politica de securitate a datelor cu caracter personal se va revizui cel puțin o dată în an ca rezultat al modificărilor sau reevaluării competențelor entității, fiind pusă în sarcina conducătorilor, de a desemna persoana/ele care vor purcede nemijlocit la ajustarea prevederilor prezentului act.

Politica de securitate, în mod obligatoriu va fi adusă la cunoștință, sub semnătură, tuturor angajaților responsabili de prelucrarea datelor cu caracter

personal, înainte de acordarea accesului la prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv și la operarea modificărilor odată cu necesitatea asigurării nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Responsabil de implementarea și monitorizarea respectării prevederilor politicii de securitate a datelor cu caracter personal, va fi desemnată persoana care conform fișei postului și/sau ordinului intern, va dispune de resurse suficiente (timp, resurse umane, echipament și buget) și va avea acces liber la informația necesară pentru îndeplinirea funcțiilor sale în măsura în care aceasta nu operează în afara cadrului acestei politici.

Persoana responsabilă desemnată, indiferent de funcțiile exercitate, în cadrul monitorizării implementării/respectării prevederilor politicii de securitate, se va subordona nemijlocit ministrului sau persoanei care îndeplinește interimatul funcției.

Persoana responsabilă de politica de securitate a datelor cu caracter personal asigură definirea clară a diferitelor responsabilități cu privire la securitatea prelucrării datelor cu caracter personal (prevenire, supraveghere, detectare și prelucrare), precum și operarea cu ele, în afara presiunilor ca rezultat al intereselor personale sau alte împrejurări.

Persoana responsabilă de politica de securitate a datelor cu caracter personal va defini clar responsabilitățile și procesele de management al securității datelor cu caracter personal, cu integrarea lor corespunzătoare în structura organizațională și de funcționare generală, va asigura măsuri tehnice și organizaționale necesare organizării procesului de management al securității datelor cu caracter personal, va elabora procedurile de clasificare a informației care conține date cu caracter personal astfel încât să fie posibil de întocmit un nomenclator și toate datele cu caracter personal care sunt prelucrate să fie localizate, indiferent de tipul purtătorului de date, va instrui persoanele implicate în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal în vederea îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor funcționale și asumării responsabilităților de securitate a datelor cu caracter personal, inclusiv asupra confidențialității acestora.

VI. Mijloacele supuse principiilor de protecție a datelor cu caracter personal

Protecția datelor cu caracter personal în cadrul Ministerului (în calitate de operator de date cu caracter personal) este asigurată printr-un complex de măsuri tehnice și organizatorice de preîntâmpinare a prelucrării ilicite a datelor cu caracter personal.

Sunt supuse protecției prin mijloace/procedee specifice, toate resursele informaționale ale operatorului de date cu caracter personal gestionate, care conțin date cu caracter personal, păstrate pe:

- suporturi magnetice, optice, laser sau alte suporturi ale informației electronice, masive informaționale și baze de date;

- sistemele informaționale, rețelele, sistemele operaționale, sistemele de gestionare a bazelor de date și alte aplicații, sistemele de telecomunicații, inclusiv mijloacele de confecționare și multiplicare a documentelor și alte mijloace tehnice de prelucrare a informației.

VII. Măsurile de protecție a datelor cu caracter personal sânt asigurate în scopul:

- preîntâmpinării scurgerii informației care conține date cu caracter personal prin metoda excluderii accesului neautorizat la aceasta;
- preîntâmpinării distrugerii, modificării, copierii, blocării neautorizate a datelor cu caracter personal în rețelele telecomunicaționale și resursele informaționale;
- neadmiterea dezvăluirii terților a informației cu accesibilitate limitată;
- eficientizarea resurselor informaționale atât pe suport de hârtie cât și cel în format electronic.

VIII. Protecția datelor cu caracter personal prelucrate în sistemele informaționale se efectuează prin următoarele metode:

- preîntâmpinarea conexiunilor neautorizate la rețelele telecomunicaționale și interceptării cu ajutorul mijloacelor tehnice a datelor cu caracter personal transmise prin aceste rețele,
- excluderea accesului neautorizat la datele cu caracter personal prelucrate;
- preîntâmpinarea acțiunilor speciale tehnice și de program, care condiționează distrugerea, modificarea datelor cu caracter personal sau defecțiuni în lucrul complexului tehnic și de program,
- preîntâmpinarea acțiunilor intenționate și/sau neintenționate a utilizatorilor interni și/sau externi, precum și a altor membri ai operatorului/persoanelor împuternicite de către operator, care condiționează distrugerea, modificarea datelor cu caracter personal sau defecțiuni în lucrul complexului tehnic și de program,
- preîntâmpinarea scurgerii de informații care conțin date cu caracter personal, transmise prin canalele de legătură, este asigurată prin folosirea metodelor de cifrare a acestei informații, precum și utilizarea canalelor VPN,
- preîntâmpinarea distrugerii, modificării datelor cu caracter personal sau defecțiunilor în funcționarea soft-ului destinat prelucrării datelor cu caracter personal este asigurată prin metoda folosirii mijloacelor de protecție speciale tehnice și de program, inclusiv a programelor licențiate, programelor antivirus, organizării sistemului de control al securității soft-ului și efectuarea periodică a copiilor de siguranță,
- preîntâmpinarea scurgerii de informații care conțin date cu caracter personal, este asigurată prin auditul intern al sistemelor informaționale, care se efectuează permanent.
- stabilirea exactă a ordinii de acces la informația care conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale și de evidență instituite atât pentru utilizatorii interni cât și pentru cei externi.

IX. Procedurile organizatorice și tehnice care urmează a fi respectate în cadrul Ministerului la prelucrarea datelor cu caracter personal:

1. Măsurile generale de administrare a securității informaționale

- a) În cazul neutilizării temporare a purtătorilor de informație pe suport de hârtie sau electronici (digitali) care conțin date cu caracter personal, aceștia se păstrează în safeuri sau dulapuri metalice care se încuie.
- b) Computerele, terminalele de acces și imprimantele sânt deconectate la terminarea sesiunilor de lucru.
- c) Este asigurată securitatea punctelor de primire/expediere a corespondenței, precum și securitatea contra accesului neautorizat la aparatele fax și de copiere.
- d) Este asigurată securitatea și accesul fizic la mijloacele de reprezentare a informației care conține date cu caracter personal, în scopul împiedicării vizualizării acestora de către persoane neautorizate.
- e) Mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal, informația care conține date cu caracter personal sau soft-urile destinate prelucrării datelor cu caracter personal sânt scoase din perimetrul de securitate doar în temeiul unei permisiuni scrise a conducerii.
- f) Toate programele utilizate în cadrul sistemului informatic respectă condițiile de licențiere.
- g) Este interzisă instalarea programelor de tip Shareware sau freeware, fără aprobarea administratorului sistemului informatic.

2. Securitatea mediului fizic și a tehnologiilor informaționale folosite în procesul prelucrării datelor cu caracter personal

- a) Accesul în sediile/oficiile/birourile ori spațiile unde sânt amplasate sistemele informaționale de date cu caracter personal este restricționat, fiind permis doar persoanelor care au autorizația necesară, conform listei sau însemnelor corespunzătoare (insigne, ecusoane, cartele de identificare).
- b) Se asigură administrarea și monitorizarea accesului fizic în toate punctele de acces la sistemele informaționale de date cu caracter personal, inclusiv se reacționează la încălcarea regimului de acces.
- c) Perimetrul de securitate a ministerului reprezintă perimetru oficiilor în care se prelucrează/stochează date cu caracter personal.
- d) Perimetrul clădirii sau încăperilor în care sânt amplasate mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal este integru din punct de vedere fizic, pereții exteriori ai încăperilor sânt rezistenți, intrările sunt echipate cu lacăte și semnalizare.
- e) Amplasarea mijloacelor de prelucrare a datelor cu caracter personal corespund necesității asigurării securității acestora contra accesului nesancționat, furturilor, incendiilor, inundațiilor și altor posibile riscuri.
- f) Ușile și ferestrele se încuie în cazul în care în încăpere lipsesc membrii.
- g) Computerele, serverele, alte terminale de acces sunt amplasate în locuri cu acces limitat pentru persoane străine.
- h) Accesul în perimetrul de securitate a clădirilor ministerului unde se prelucrează/stochează date cu caracter personal cu utilaje foto/video neautorizate

este interzis, ținând cont de necesitatea asigurării regimului de confidențialitate și securitate a prelucrării datelor cu caracter personal, prevăzut de art. 29 și art. 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, precum și pct. 26 din Cerințe.

- i) Folosirea tehnicii foto, video, audio sau altor mijloace de înregistrare în perimetrul de securitate este admisă doar în cazul prezenței unei permisiuni speciale a conducerii.

3. Identificarea și autentificarea utilizatorilor

- a) Este efectuată identificarea și autentificarea utilizatorilor sistemelor informaționale de date cu caracter personal și a proceselor executate în numele acestor utilizatori.
- b) Toți utilizatorii (inclusiv personalul care asigură susținerea tehnică, administratorii de rețea, programatorii și administratorii bazelor de date) au un identificator personal (ID-ul utilizatorului), care nu conține semnalmentele nivelului de accesibilitate al utilizatorului.
- c) Pentru confirmarea ID-ului utilizatorului sânt utilizate parole, mijloace fizice speciale de acces cu memorie (token) sau cartele cu microprocesoare, mijloace biometrice de autentificare, bazate pe caracteristici unice și individuale ale persoanei.
- d) În cazul în care contractul de muncă/raporturile de serviciu ale utilizatorului au fost încetate, suspendate sau modificate și noile sarcini nu necesită accesul la date cu caracter personal ori drepturile de acces ale utilizatorului au fost modificate, ori utilizatorul a abuzat de codurile primite în scopul comiterii unei fapte prejudiciabile, a absentat o perioadă îndelungată, codurile de identificare și autentificare se revocă sau se suspendă de administratorul I.T.

4. Identificarea și autentificarea echipamentului

Este asigurată posibilitatea identificării și autentificării echipamentului folosit în operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal, cu menținerea acestor informații pentru o perioadă îndelungată.

5. Administrarea identificatorilor utilizatorilor

Administrarea identificatorilor utilizatorilor include:

- identificarea univocă a fiecărui utilizator,
- verificarea autenticității fiecărui utilizator.

6. Utilizarea parolelor în procesul asigurării securității informaționale

Sunt respectate regulile de asigurare a securității informaționale în cazul alegerii și folosirii parolelor care includ:

- păstrarea confidențialității parolelor,
- interzicerea înscrierii parolelor pe suport de hârtie, în cazul în care nu se asigură securitatea păstrării acestuia,

- modificarea parolelor de fiecare dată când sânt prezente indiciile eventualei compromiteri a sistemului sau parolei,
- alegerea parolelor calitative cu o mărime de minimum 8 simboluri, care nu sânt legate de informația cu caracter personal a utilizatorului, nu conțin simboluri identice consecutive și nu sânt compuse integral din grupuri de cifre sau litere,
- modificarea parolelor peste intervale de 3 luni,
- dezactivarea procesului automatizat de înregistrare (cu folosirea parolelor salvate).

7. Controlul administrării accesului

Este efectuat controlul sistematic al acțiunilor utilizatorilor în vederea evaluării corectitudinii și conformării operațiunilor și acțiunilor efectuate prin intermediul sistemelor informaționale de date cu caracter personal.

8. Accesul de la distanță

- a) Toate metodele de acces de la distanță la sistemele informaționale de date cu caracter personal sunt securizate (utilizându-se VPN, criptarea, cifrarea etc.), precum și sânt documentate, supuse monitorizării și controlului.
- b) Fiecare metodă de acces de la distanță la sistemele informaționale de date cu caracter personal este autorizată de persoanele responsabile ale ministerului și permisă doar utilizatorilor, cărora aceasta le este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

9. Limitarea folosirii tehnologiilor fără fir

- a) Accesul fără fir la sistemele informaționale de date cu caracter personal este limitat la maximum, este documentat, supus monitorizării și controlului.
- b) Accesul fără fir la sistemele informaționale de date cu caracter personal este permis doar în cazul utilizării mijloacelor criptografice de protecție a informației.
- c) Folosirea tehnologiilor fără fir se autorizează de persoanele responsabile ale ministerului.

10. Securitatea electroenergetică

- a) Echipamentul electric utilizat pentru menținerea funcționalității sistemelor informaționale de date cu caracter personal, a cablurilor electrice, este asigurat contra deteriorărilor și conectărilor nesanctionate, prin montarea lor în nișe speciale.
- b) În cazul apariției situațiilor excepționale, de avarie sau de forță majoră, este asigurată posibilitatea deconectării electricității la sistemele informaționale de date cu caracter personal, inclusiv posibilitatea deconectării oricărui component TI.
- c) Sunt implementate sisteme automatizate de depistare și semnalizare a incendiilor în birourile unde sânt amplasate sistemele informaționale de date cu caracter personal și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal.

11. Controlul instalării și scoaterii componentelor TI

- a) Este exercitat controlul și evidența instalării și scoaterii mijloacelor de program, mijloacelor tehnice și celor tehnice de program, utilizate în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal.
- b) Informațiile, care conțin date cu caracter personal și care se conțin pe purtătorii de informații, se distrug fizic sau se transcriu și se nimicesc prin metode sigure, evitându-se folosirea funcțiilor standarde de nimicire.

12. Dezvăluirea datelor cu caracter personal

- a) Dezvăluirea formatului electronic al datelor cu caracter personal conținute în sistemele de evidență, prin rețele comunicaționale ori pe alt suport digital de stocare și păstrare, urmează a fi asigurată criptarea acestei informații sau examinarea posibilității utilizării unei conexiuni bilaterale prin canal securizat VPN. Accesul fără fir la sistemele de evidență a datelor cu caracter personal este permis doar utilizatorilor autorizați. Fiecare caz de solicitare a dezvăluirii prin transmitere a datelor cu caracter personal pe cale electronică va fi examinat separat, reieșind din posibilitățile tehnice asigurate de destinatar și operator, precum și în corespundere cu măsurile organizatorice și tehnice implementate de părți. În cazul în care rețelele comunicaționale prezintă riscuri pentru confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal, vor fi utilizate metode tradiționale de transmitere (*expediere poștală cu aviz recomandat, înmânarea personală, etc.*).
- b) Dezvăluirea prin transmitere a datelor cu caracter personal prin rețele comunicaționale ce nu corespund Cerințelor, (*spre exemplu: expedierea informației prin intermediul e-mail-urilor personale de tipul @gmail.com, @mail.ru, @yahoo.com, etc.*) sânt interzise.
- c) Sânt interzise operațiunile de dezvăluire a datelor cu caracter personal între minister și alte entități care sunt amplasate geografic în stânga Nistrului care refuză să se supună juridic legislației Republicii Moldova, reieșind din considerentul că la moment nu există posibilitatea exercitării unui control efectiv asupra acestei părți teritoriale, inclusiv în partea ce ține de conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
- d) Procedura dezvăluirii prin transmitere a datelor cu caracter personal stocate pe suport de hârtie și/sau suport digital, peste hotarele Republicii Moldova, urmează a fi reglementată prin act normativ instituțional/acord bilateral luându-se în considerare necesitatea asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.
- e) Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal este efectuată în strictă corespundere cu prevederile art. 32 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, în special în cazurile când tratatul internațional în baza căruia se efectuează transmiterea nu conține garanții privind protecția drepturilor subiectului de date cu caracter personal.

- f) Volumul și categoriile datelor cu caracter personal colectate în scopul ținerii evidenței în cadrul ministerului, este limitat la strictul necesar pentru realizarea scopurilor declarate.
- g) Acces la sistemele informaționale gestionate în cadrul ministerului, din partea Procuraturii Generale (*după caz procuraturile teritoriale/specializate*), Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție etc., va fi permis doar în cazul în care solicitarea va corespunde prevederilor art. 15 și art. 212 Cod de procedură penală.

Se explică că în conformitate cu prevederile art.157 Cod de procedură penală, documentele în orice formă (*scrisă, audio, video, electronică etc.*) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sânt expuse ori adeverite circumstanțe care au importanță pentru cauză, (*inclusiv informația stocată în auditul sistemelor informaționale și de evidență*), pot fi solicitate printr-un demers al organului de urmărire penală în cadrul urmăririi penale sau în procesul judecării cauzei. În acest caz, însă, urmează a fi respectate prevederile art.214 Cod de procedură penală, care stipulează că în cursul procesului penal nu pot fi administrate, utilizate și răspândite fără necesitate informație oficială cu accesibilitate limitată. Persoanele cărora organul de urmărire penală sau instanța le solicită să comunice sau să prezinte informație oficială cu accesibilitate limitată (*inclusiv operatorii de date cu caracter personal*) au dreptul să se convingă de faptul că aceste date se colectează pentru procesul penal respectiv, iar în caz contrar să refuze de a comunica sau de a prezenta date. Persoanele cărora organul de urmărire penală sau instanța le solicită să comunice sau să prezinte informație oficială cu accesibilitate limitată au dreptul să primească în prealabil de la persoana care solicită informații o explicație în scris care ar confirma necesitatea furnizării datelor menționate.

Urmează a ține cont de faptul că în conformitate cu prevederile art.8 al Legii privind accesul la informație, datele cu caracter personal fac parte din categoria informației oficiale cu accesibilitate limitată, accesul la care se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

În cazul în care, avocatul sau persoana împuternicită solicită să ia cunoștință cu fișa personală a clientului, aceștia urmează a fi informați în scris despre obligațiile ce le revin în conformitate cu prevederile art. 15 Cod de procedură penală, art. 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv despre răspunderea prevăzută de art. 74¹ Cod contravențional și 177 -178 Cod penal.

13. Drepturile subiecților de date cu caracter personal

- a) În cazul în care datele cu caracter personal sânt colectate direct de la subiectul acestor date, în conformitate cu prevederile art.12 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, persoanei necesită a-i fi furnizate următoarele informații, exceptând cazul în care el deține deja informațiile respective:

- privind identitatea operatorului sau, după caz, a persoanei împuternicite de către operator (*denumirea, adresa juridică, IDNO-ul, numărul de înregistrare în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal*);
 - privind scopul concret al prelucrării datelor cu caracter personal colectate;
 - privind destinatarii sau categoriile de destinatari ai datelor cu caracter personal;
 - existența drepturilor la informare și de acces la datele colectate; de intervenție asupra datelor (*în special de a rectifica, actualiza, bloca sau șterge datele cu caracter personal a căror prelucrare contravine legii datorită caracterului incomplet sau inexact al acestora*) și de opoziție, precum și condițiile în care aceste drepturi pot fi exercitate; dacă răspunsurile la întrebările cu ajutorul cărora se colectează datele sânt obligatorii sau voluntare, inclusiv consecințele posibile ale refuzului de a răspunde la întrebările prin care se colectează informația.
- b) Subiecților de date cu caracter personal le este asigurat dreptul de acces și posibilitatea de a lua cunoștință cu actele întocmite în scopul verificării corectitudinii întocmirii lor, contestării împotriva neinclunderii sau inclunderii incorecte a unor date, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre sine. În acest sens, persoanele responsabile de prelucrarea datelor cu caracter personal, vor asigura accesul persoanei doar la datele cu caracter personal care o vizează nemijlocit, fiind exclusă posibilitatea consultării datelor cu caracter personal ce vizează alți subiecți, conținute în fișele personale (*alte materiale*), cu excepția cazurilor în care solicitantii își realizează un interes legitim care nu prejudiciază interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal.
- c) Dreptul de informare este asigurat de către operatorul datelor cu caracter personal (*sau entitățile ce asigură mentenanța sistemului și sau prestează servicii externalizare ale operatorului*) tuturor persoanelor supuse prelucrării.
- d) În cazul realizării de către subiectul de date cu caracter personal a dreptului de intervenție, datele inexacte vor fi actualizate prin rectificare sau ștergere, ca bază servind doar surse legale (*acte de identitate, de stare civilă, resurse informaționale principale de stat etc.*), modificarea urmând a fi efectuată în toate sistemele informaționale și de evidență gestionate.

14. Stocarea, păstrarea și distrugerea datelor cu caracter personal prelucrate

- a) Accesul în spațiile/perimetrul unde sânt amplasate sistemele informaționale și de evidență a datelor cu caracter personal este restricționat, fiind permis doar persoanelor care au autorizația necesară conform politicii de securitate instituționale /regulamentelor departamentale aprobate.
- b) Stocarea și păstrarea formatului electronic al datelor cu caracter personal, structurate în sisteme de evidență, în computere care sânt conectate la internet, nu sânt echipate cu mijloace de protecție speciale tehnice și de program și nu au instalate programe licențiate, programe antivirus, sisteme de control al securității

soft-ului, de asigurare a efectuării periodice a copiilor de siguranță și de efectuare a auditului - este interzisă.

- c) Introducerea în perimetrul de securitate instituțional și utilizarea calculatoarelor personale ori a purtătorilor de informații în scopuri de serviciu este interzisă. Mai mult, accesul la computerele din dotare sunt protejate/ restricționate prin crearea profilurilor de utilizatori, iar drepturile de administrator sânt încredințate doar persoanei responsabile pentru implementarea politicii de securitate desemnate din cadrul ministerului.
- d) Stocarea datelor cu caracter personal pe suport magnetic, optic, laser, de hârtie sau alt suport al informației, pe care se creează, se fixează, se transmite, se recepționează, se păstrează sau, în alt mod, se utilizează documentul și care permite reproducerea acestuia, este asigurat prin plasarea acestora în safeuri sau dulapuri metalice care se încuie. Scoaterea, fără autorizare, a purtătorilor de date cu caracter personal din perimetrul de securitate al operatorului este interzisă.

15. Auditul sistemelor informaționale gestionate

- a) Se efectuează înregistrarea tentativelor de intrare/ieșire a utilizatorului în sistem, conform următorilor parametri:
 - data și timpul tentativei intrării/ieșirii;
 - ID-ul utilizatorului;
 - rezultatul tentativei de intrare/ieșire - pozitivă sau negativă.
- b) Se efectuează înregistrarea tentativelor de obținere a accesului (de executare a operațiunilor) pentru aplicații și procese destinate prelucrării datelor cu caracter personal, conform următorilor parametri:
 - data și timpul tentativei de obținere a accesului (executate a operațiunii),
 - denumirea (identificatorul) aplicației sau procesului, ID-ul utilizatorului,
 - specificațiile resursei protejate (identificator, nume logic, nume fișier, număr etc.),
 - tipul operațiunii solicitate (citire, înregistrare, ștergere etc.),
 - rezultatul tentativei de obținere a accesului (executare a operațiunii) — pozitivă sau negativă.
- c) Este efectuată înregistrarea modificărilor drepturilor de acces (competențelor) utilizatorului și statutului obiectelor de acces, conform următorilor parametri:
 - data și timpul modificării competențelor,
 - ID-ul administratorului care a efectuat modificările,
 - ID-ul utilizatorului și competențele acestuia sau specificarea obiectelor de acces și statutul nou al acestora.
- d) Se efectuează înregistrarea ieșirii din sistem a informației care conține date cu caracter personal (documente electronice, date etc.), înregistrarea modificărilor drepturilor de acces ale subiecților și statutul obiectelor de acces, conform următorilor parametri:
 - data și timpul eliberării,

- denumirea informației și căile de acces la aceasta,
- specificarea echipamentului (dispozitivului) care a eliberat informația (numele logic),
- ID-ul utilizatorului, care a solicitat informația.

16. Asigurarea protecției contra programelor dăunătoare (virusurilor)

Este asigurată protecția contra infiltrării programelor dăunătoare în soft-urile destinate prelucrării datelor cu caracter personal, prin existența programelor licențiate anti-virus.

17. Testarea posibilităților funcționale de asigurare a securității sistemelor informaționale de date cu caracter personal

Se asigură testarea funcționării corecte a funcțiilor de securitate a sistemelor informaționale de date cu caracter personal (automat la pornirea sistemului și lunar la solicitarea utilizatorului autorizat în acest scop).

18. Gestionarea incidentelor de securitate

- Personalul care asigură exploatarea sistemelor informaționale de date cu caracter personal trece, minimum o dată în an, instruirea referitor la responsabilitățile și obligațiile în cazul executării acțiunilor de gestionare și reacționare la incidentele de securitate.
- Personalul din cadrul ministerului informează neîntârziat conducerea despre incidentele care încalcă securitatea sistemelor informaționale de date cu caracter personal.
- Prelucrarea incidentelor include depistarea, analiza, preîntâmpinarea dezvoltării, înlăturarea lor și restabilirea securității.
- Până la 31 ianuarie a fiecărui an, operatorul de date cu caracter personal informează în scris Autoritatea națională pentru protecția datelor cu caracter personal despre incidentele de securitate constatate.

19. Marcarea documentelor

Toată informația care se intenționează a fi dezvăluită, și care conține date cu caracter personal, urmează a fi marcată prin includerea numărului de înregistrare din Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.

20. Responsabilitatea pentru asigurarea securității datelor cu caracter personal precum și a informațiilor cu accesibilitate limitată

Operatorul de date cu caracter personal, persoana împuternicită de către operator, persoanele terțe după caz, semnatori a anexei nr. 1, pentru nerespectarea dispozițiilor Politicii de securitate - poartă răspundere civilă (Codul civil), contravențională (art. 74¹ Cod contravențional) și penală (art. art. 177, 178, 180 Cod penal).